

ZAKON Br. 03/L- 104

O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆEG I JONIZUJUĆEG ZRAČENJA KAO I NUKLEARNE BEZBEDNOSTI

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65 (1) Poglavlje IV Ustava Republike Kosovo;

U cilju zakonskog regulisanja nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja kao i nuklearne bezbednosti,

Usvaja

ZAKON O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆEG I JONIZUJUĆEG ZRAČENJA KAO I NUKLEARNE BEZBEDNOSTI

**POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Cilj zakona**

1. Cilj ovog zakona je:

- 1.1. obezbediti realizaciju medjunarodnih normi i konvencija iz oblasti nejonizujućeg, jonizujućeg zračenja i nuklearne bezbednosti;
- 1.2. obezbediti stvaranje jedne zdrave životne sredine koja će odoljevati zagadjenjima i troškovima za zaštitu životne sredine od jonizujućeg zračenja i nuklearne bezbednosti i koja će biti u saglasnosti sa postojećim ekonomskim razvojem;
- 1.3. ostvariti nadležnosti i zaduženja kod javinih autoriteta koja su odgovorna za donosenje i postepeno osnažnjavanje ovakvih standarda, i :
- 1.4. definisati prava i zaduženja licima i preduzećima koja se bave ovakvim aktivnostima ili interesima koja promovisu jednu zdravu životnu sredinu na Kosovu:

**Član 2
Oblast sprovođenja**

Ovim zakonom utvrđuju se mere za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi od štetnog uticaja nejonizujućeg, jonizujućeg zračenja, mere za nuklearnu bezbednost tokom svih delatnosti u vezi sa nuklearnim aktivno-stima, radioaktivnim otpadom i nadzorom tokom implementacije mera.

**Član 3
Definicije**

1. Termini korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1.1. **Jonizujuće zračenje** - elektromagnetsko zračenje ili zračenje od čestica koje mogu jonizovati materiju .
- 1.2. **Nejonizujuće zračenje** - nejonizujuća zračenja su elektromagnetska zračenja koja imaju energiju fotona manja od 12,4 elektronvolti. Ona obuhvataju: ultravioletna zračenja (talasne dužine od 100-400 nm), vidljivo zračenje (talasne dužine od 400-780 nm), infra violetno i crveno

zračenje (talasne dužine od 780nm-1 mm), radio talasno zračenje (frekvence od 10KHz-300 GHz), elektromagnetsko polje niske frekvencije (frekvence od 0-10kHz) i lasersko zračenje. Ne jonizujuće zračenje je i ultrazvuk čija frekvencija je veća od 20KHz.

1.3. **Zaštita životne sredine** - niz mera kojima se sprečava štetan uticaj nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja na životnu sredinu i odstranjivanje posledica ovog zračenja;

1.4. **KAZZ** - Kosovska agencija za zaštitu od zračenja;

1.5. **Izvori jonizujućeg zračenja** - materije, oprema (aparati) i objekti koji emituju ili mogu emitovati jonizujuće zračenje;

1.6. **Radioaktivni materijal** - materijal koji sadrži jedan ili više radionukleida gde opšta specifična aktivnost je iznad GV;

1.7. **Radioaktivni otpad** - produkt rada sa radioaktivnim materijama ili raznim industrijskim i laboratorijskim procesima koji tretiraju radioaktivne materije;

1.8. **Nuklearni materijal** - materijal koji zraci radioaktivne zrake alfa, beta, gama, neutroni itd.;

1.9. **Nuklearni objekat** - su istraživački nuklearni reaktori, nuklearne elektrane, postrojenja za preradu nuklearnog goriva i postrojenja za preradu korišćenih nuklearnih goriva i postrojenja za tretiranje radioaktivnog otpada;

1.10. **Nuklearna bezbednost** – niz određenih organizacionih tehničkih i tehnoloških mera koje obezbeđuju optimalno planiranje izlaganja i optimalnog rizika potencijalnog izlaganja od zračenja kao posledice korišćenja izvora nejonizujućeg zračenja;

1.11. **Radioaktivna opasnost** – mera kojom se izražava opasnost, oštećenje ili mogućnost oštećenja ili povrede koje su nastale kao posledica izlaganja-potencijalnog izlaganja od jonizujućeg zračenja i proporcionalna je verovatnoci izlaganja određenom štetnom efektu kao i intezitetu takvog efekta;

1.12. **Vanredni događaj** - neočekivani događaj gde može doći ili je došlo do zračenja stanovništva ili lica i životne sredine koji rade na izvoru jonizujućeg zračenja iznad predviđenih doza;

1.13. **Apsorbovana doza jonizujućeg zračenja** - količina energije koja je deponirana u jonizujućim zračenju za jedinicu mase tela koje se zrači ;

1.14. **Ekvivalentna doza jonizujućeg zračenja** - proizvod absorbovane doze u tkivu ili organu i faktor radioaktivne težine kojim se izražava promena na biološkim efektima raznih vrsta jonizujućeg zračenja;

1.15. **Efektivna doza jonizujućeg zračenja** - količina proizvoda ekvivalentne doze u tkivu ili organu i dotičnog faktora težine tkiva kojim se izražava osetljivost tkiva i posebnih organa sa pojavom stohističkih efekata jonizujućeg zračenja;

1.16. **Intervencija** - sistematske mere predhodno planirane kojim se smanjuje postojeći nivo ekspaniranja od jonizujućeg zračenja ili mogućnost zračenja od jonizujućeg zračenja koje su posledice nekog vanrednog događaja;

1.17. **Nivo intervencija** - nivoi koji odgovaraju stepenu očekivanog zračenja, koji se može pojaviti kao posledica nekog vanrednog događaja ili permanentnog izlaganja nejonizujućem i jonizujućem zračenju u životnoj sredini;

1.18. **Licenca** - pisani akt koju MSPP izdaje podnosiocima zahteva za licencu kao dokaz da su ispunjeni svi predviđeni uslovi za vršenje radioaktivnih ili nuklearnih aktivnosti sa utvrđenim rokom;

- 1.19. **Osoblje** - stručni kadar koji je završio specijalizaciju iz radiologije, radioterapije, nuklearne medicine i odgovarajuće subspecijalističke obuke za rad u zonama sa jonizujućem i nejonizujućem zračenju sa odgovarajućom licencom;
- 1.20. **Dozvola** - pisani akt koji izdaje MSPP za posebnu cirkulaciju jedne ili više izvora jonizujućeg zračenja, radioaktivnog i nuklearnog materijala;
- 1.21. **Rešenje** - pisani akat koji izdaje MSPP pravnom ilil fizičkom licu koji ispunjava uslove za vršenje poslova za zaštitu od jonizujućeg zračenja u skladu sa ovim zakonom;
- 1.22. **Monitoring** - sva merenja radioaktivnosti i drugih parametara koja proizlaze iz radioaktivnosti za vrednovanje i kontrolu izloženosti stanovništva i životne sredine;
- 1.23. **Upravljanje radioaktivnim otpadom** – skup administrativnih i operativnih aktivnosti na korišćenju, tretiranju, magacioniranju, transportu i deponovanju radioaktivnog otpada;
- 1.24. **Predhodno tretiranje** - sakupljanje, klasifikovanje, hemijsko tretiranje, dekontaminacija radioaktivnog otpada za njeno pripremanje za tretman.
- 1.25. **Tretiranje radioaktivnog otpada** - smanjenje obima, promena sastava, odstranjivanje radionukleida iz otpada i slično;
- 1.26. **Deponiranje** - aktivnost za dugoročno stavljanje radioaktivnih materija;
- 1.27. **Dekomisija** - skup tehničkih i administrativnih aktivnosti koju korisnik nuklearnog objekta preduzima posle dugorocnog prestanka rada nuklearnog objekta u cilju smanjenja stepena radioaktivnosti na nivo koji dozvoljava prestanak potrebe za inspeksijski nadzor lokacije, koju vrši;
- 1.28. **Nedozvoljeni transport nuklearnog i radioaktivnog materijala** - svako ilegalno delo (primanje, snadbevanje, korišćenje, promet ili deponovanje) namerno ili nenamerno sa nuklearnim ili radioaktivnim materijom na teritoriji Kosova ili tokom prelaska državne granice;
- 1.29. **Ministarstvo** – Ministarstvo za životnu sredinu i prostorno planiranje (MSPP);
- 1.30. **Inspektorat** - inspektorat ili inspektor MSPP-a;
- 1.31. **GV** – granične vrednosti.

Član 4

Izrazi korišćeni u ovom zakonu koji se odnose na odgovornost za nuklearne štete imaju značenje određeno u Bečku konvenciju o civilnoj odgovornosti za nuklearne štete.

POGLAVLJE II OSNOVNI PRINCIPI

Član 5

1. Osnovni principi koji se sprovode u toku radioaktivnih i nuklearnih delatnosti su:

- 1.1. Zabranjuje se izlaganje nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja iznad granicnih vrednosti.**
- 1.2. Radioaktivna i nuklearna bezbednost**
Za vreme radioaktivne delatnosti i nuklearne aktivnosti , trebaju se sprovesti sve opisane zastitne mere od jonizujućeg zračenja i nuklearne bezbednosti koje obezbeđuje njihovo planiranje .
- 1.3. Opravdanost korišćenja**

Svaka aktivnost treba biti planirana i sprovedena tako da korišćenje izvora jonizujućeg i ne jonizujućeg zračenja daje više koristi nego štete koje obuhvata i radioaktivnu stetu.

1.4. Optimizam zaštite od zračenja

Svaka delatnost treba se odvijati tako da izlaganje radioaktivnom zračenju bude što niže tako da se može objektivno postići, imajući u obzir ekonomske i društvene faktore.

1.5. Ograničenje individualnog izlaganja

Radioaktivne delatnosti trebaju se planirati tako da izlaganje individue bude uvek u skladu sa GV.

1.6. Održivi razvoj

Vršenje radioaktivnih delatnosti, nuklearnih aktivnosti kao i da se upravljanje radioaktivnim otpacima uređuje zakonom u skladu sa sadašnjim potrebama i potrebama budućih generacija

1.7. Primarna odgovornost

Glavnu odgovornost za zaštitu od jonizujućeg zračenja, bezbednost izvora jonizujućeg zračenja i nuklearnih objekata snosi korisnik licence.

1.8. Informisanje

Podaci o radioaktivnoj i nuklearnoj bezbednosti su javne. Centralni organi i autorizovane organizacije dužne su da tačno i objektivno informišu javnost o stanju zaštite zdravlja i životne sredine od jonizujućeg zračenja i nuklearne bezbednosti, dok u slučaju radioaktivne emergencije, da se bez odlaganja informira afektirana populacija za cinjenice emergencije, koraci koje će se preduzimati i mere za zaštitu zdravlja za tu populaciju.

1.9. Uskladjivanje zakonske regulative

Zakon i podzakonski aktovi koje će se doneti za implementaciju ovog zakona trebaju biti prilagodjeni sa međunarodnim preporukama i standardima za ovu oblast i orijentacijama Evropske unije.

POGLAVLJE III KOSOVSKA AGENCIJA ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA - KAZZ

Član 6

1.U okviru Ministarstva sredine i prostornog planiranja osniva se Kosovska agencija za zaštitu od zračenja – KAZZ, kao centralni nadležni autoritet koji vrši nadzor i obezbeđuje sprovođenje odredbe ovog zakona i drugih zakonskih i podzakonskih akata u oblasti zaštite od zračenja.

2.KAZZ vodi načelnik koga imenuje premijer sa mandatom od četiri (4) godine.

3.Ministarstvo usvaja strukturu KAZZ-a kao i obezbeđuje potrebne finansijske i ljudske izvore radi sprovođenja zakonskih obaveza.

Član 7

1.Zadaci KAZZ-a:

1.1. izrađuje pravilnike i uputstva i akte iz prakse zaštite od jonizujućeg zračenja, sigurnost i nuklearnu sigurnost koje su obavezne da se sprovedu od strane svih fizičkih i pravnih lica;

1.2. kontroliše sprovođenje zakonskih i podzakonskih akata za zaštitu od zračenja;

1.3. snabdeva sa licencom subjekte koje vrše predviđene delatnosti ovim zakonom, koja se obezbeđuje od strane Minsitra;

1.4. upravlja u tehničkom smislu svim nacionalnim i lokalnim autoritetima za trenutno sprovođenje potrebnih mera za ublažavanje efekata radioloških i nuklearnih nezgoda;

- 1.5. daje preporuke i predloge radi poboljšanja zakonodavstva koja je na snazi u oblasti zaštite od zračenja;
- 1.6. usvaja standarde o bezbednosti, o obezbeđenju i zaštiti od zračenja;
- 1.7. sarađuje sa nacionalnim i međunarodnim organizmima o problemima zaštite od zračenja;
- 1.8. koordinira rad sa specijalizovanim institucijama u i van zemlje radi kalibriranja oprema jonizujućeg zračenja, lične dozimetrije, monitoringa sredine radi lekarske kontrole radnika koji su profesionalno izloženi, radi treniranja personala kao i sa drugim institucijama prema potrebi na osnovu sporazuma razumevanja o rešavanju nacionalnih problema u oblasti zaštite od zračenja;
- 1.9. sarađuje sa Državnom inspekcijom rada i sa Inspektoratom životne sredine;
- 1.10. vodi nacionalni inventar o izvorima jonizujućeg, ne-jonizujućeg, nuklearnim materijalima i o personalu koji je ongažovan na ovim izvorima;
- 1.11. prikuplja informacije i vrši osnovna merenja i analize radi kontrole od zračenja, sigurnosti i obezbeđenja;
- 1.12. vrši inspekciju instalacija za zračenje.

Član 8

Podzakonski akti o zaštiti od nejonizujućeg, jonizujućeg zračenja i o nuklearnoj sigurnosti kao i o bezbednosti izvora jonizujućeg zračenja na predlog KAZZ-a, usvajaju se od strane Kosovske Vlade.

POGLAVLJE IV ZAŠTITA OD NEJONIZUJUĆEG I JONIZUJUĆEG ZRAČENJA

Član 9

1. Sistem zaštitnih mera od jonizujućeg zračenja zasnivaju se na :

- 1.1. razloznom korišćenju izvora jonizujućeg zračenja;
- 1.2. optimalnoj zaštiti od štetnog uticaja jonizujućeg zračenja ;
- 1.3. određivanje granice za ekvivalentne i efektivne doze;
- 1.4. korišćenje određenog izvora jonizujućeg zračenja smatra se razloznom ako daje koristi.

Član 10

Vlada na predlog MSPP usvaja dozvoljene granične vrednosti za nejonizujuće i jonizujuće zračenje.

Član 11

1. U sprovođenju zaštite od jonizujućeg zračenja preduzimaju se sledeće mere:

- 1.1. otkrivanje prisutnosti i utvrđivanje nivoa izlaganja jonizujućem i nejonizujućem zračenju.
- 1.2. određivanje uslova za proizvodnju , promet i korišćenje izvora jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja;
- 1.3. bezbednost i korišćenje opreme i alata za zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja i kontrolu efikasnosti ove zaštite;

- 1.4. ograničavanje ili zabranjivanje proizvodnje, prometa ili korišćenje proizvoda i prvih sirovina za proizvodnju, koja su kontaminirana radionukleidima iznad utvrdjenih vrednosti;
- 1.5. vođenje evidencije o izvorima jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja ;
- 1.6. vođenje evidencije materijala i sirovina koje u tehnicko-tehnoloskim delatnostima povecavaju koncentraciju prirodnih radionukleida iznad utvrdjene doze.
- 1.7. utvrdjivanje uslova rada, kontrola i praćenje zdrastvenog stanja osoba koji rade sa izvorima jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja i sprovođenje predvidjenih mera na zastiti od stetnog uticaja jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja;
- 1.8. stvaranje i profesionalno usavršavanje kadrova u oblasti zaštite od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja;
- 1.9. lična i kolektivna zastita ljudi od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja;
- 1.10. sprovođenje i implementacija mera iz plana za akciju u vanrednim slučajevima;
- 1.11. sakupljanje i privremeno čuvanje radioaktivnog otpada;
- 1.12. obezbedjenje materijalnih uslova, tehnickih i drugih uslova za sprovođenje sistematskog studiranja sastava nukleida u zivotnoj sredini (monitoring) i sprovođenje plana u slučaju vanrednog stanja;
- 1.13. sprovođenje programa za mere bezbednosti i kontrolu zaštitnih mera od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja;
- 1.14. kontrola radioaktivne robe prilikom uvoza, izvoza i tranzita;
- 1.15. sprečavanje ilegalnog prometa radioaktivnog i nuklearnog materijala;
- 1.16. dekontaminacija životne sredine.

Član 12

Sistematsko istraživanje sadržaja radionuklida u životnoj sredini

Otkrivanje prisutnosti, odredjivanje opasnosti, informisanje i preduzimanje mera za zaštitu od jonizujućeg zračenja , vrsi se prema utvrdjenim i predvidjenim uslovima. Ministarstvo izradjuje program za sistematsko istrazivanje sastava radionukleida u vazduhu, zemlji, rekama, jezerima, atmosferskim padavinama, u biljkama i zivotinjama, u gradjevinskom materijalu, u stvarima za opstu upotrebu, u vodi za pice, jestivim namernicama za ljude, zivotinje i to u normalnim uslovima , u slučaju sumnje za vanredne dogadjaje i za vreme vanrednog stanja .

Član 13

1. Za rano otkrivanje vanrednog stanja koje ugrožava ili može ugroziti teritoriju Kosova, postavlja se sistem ranijeg najavljivanja ove pojave, koja prema predvidjenim uslovima i na predvidjeni nacin, obezbedjuje neprestano merenje jacine doze zračenja.

2. Ministarstvo za životnu sredinu i prostorno planiranje odredjuje uslove koje trebaju ispuniti pravna lica koja vrse merenja odredjene iz stava 1. ovog člana.

Član 14

Ministarstvo objavljuje godišnji izveštaj o sadržaju radionukleida u životnoj sredini.

Član 15

Utvrdjivanje zaštitnih mera od nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja

1. Za zaštitu od izlaganja jonizujućem zračenju profesionalnih lica, pacijenata, građana, kao i životne sredine, korisnici izvora jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja trebaju obezbediti i implementirati mere utvrđene za zaštitu od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja.

2. Vlada posebnim podzakonskim aktom utvrđuje ograničenje doza, vreme izloženja i radno vreme personala i pacijenata radi zaštite od jonizujućeg zračenja.

3. Ministarstvo utvrđuje uslove koje trebaju ispuniti pravna ili fizicka lica, koji utvrđuju mere za zaštitu od jonizujućeg zračenja.

Član 16 **Procena nivoa izloženosti jonizujućem zračenju**

1. Da bi vršili procenu nivoa izloženosti jonizujućem zračenju profesionalnih lica, pacijenata, građana, korisnik izvora jonizujućeg zračenja duzan je da zavisno od vrste posla izvrši jedno ili više merenja i to:

- 1.1. dozimetrična merenja i kontrolu radnog mesta;
- 1.2. merenje spoljnog individualnog izlaganja profesionalnih lica (lična dozimetrička kontrola);
- 1.3. procena unutrašnjeg nivoa izloženosti profesionalnih lica;
- 1.4. biodozimetrična merenja licnog izlaganja jonizujućem zračenju.

Član 17 **Uslovi za operisanje izvora nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja**

1. Operater može da koristi izvore nejonizujućeg zračenja, ukoliko ispunjava ove uslove:

- 1.1. da za ove izvore nejonizujućeg zračenja ima Procenu uticaja na životnu sredinu u saglasnosti sa zakonom;
- 1.2. nivo zračenja da bude u saglasnosti sa GV.

2. Odredbe iz tačke 1 stava 1, ovog člana, važi za vrednosti frekvence 10 khz-300GHz.

Član 18

1. Pravna lica i preduzetnici mogu da proizvode, da vrše promet i da koriste izvore jonizujućeg zračenja, ako ispunjavaju ove uslove:

- 1.1. da objekti i prostori u kojima se proizvode i deponuju materije sa jonizujućim zračenjem odgovaraju predviđenim tehničkim uslovima, zdravstvene bezbednosti i drugim uslovima koji obezbeđuju zaštitu ljudi i životne sredine od jonizujućeg zračenja;
- 1.2. da se licima koji rade sa izvorima jonizujućeg zračenja obezbedi odgovarajuća oprema za zaštitu od jonizujućeg zračenja kao i oprema za merenje ozračenosti;
- 1.3. obezbediti da sa izvorima jonizujućeg zračenja rade osobe koje imaju predviđenu profesionalnu spremu i da ispunjavaju predviđene zdravstvene uslove pre i za vreme rada sa izvorima jonizujućeg zračenja;
- 1.4. da se preduzmu sve predviđene mere kojima se sprečava da otpadni radioaktivni materijal uzrokuje kontaminaciju životne sredine iznad GV;
- 1.5. da informiše radnike, pripravnike ili studente o:

- 1.5.1. zdravstvenim opasnostima koje su se javljale na poslu;

1.5.2. opštim zastitnim procedurama od radijacije i merama koje će se preduzimati;

1.5.3.značaju postovanja medicinskih i administrativnih zahteva, kad su žene u pitanju, potreba za rano izvestavanje trudnoće zbog opasnosti izloženosti deteta radioaktivnim zracima.

1.6. da se organizuju relevantni treninzi u oblasti zaštite od radijacije za izložene radnike, praktikante i studente;

1.7. rengenski aparati i druga oprema koja proizvodi jonizujuće zračenje , bude u skladu sa predviđenim uslovima za upotrebu, prenošenje i njihovo korišćenje.

2. Rešenjem Ministarstva utvrđuju se pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana.

3. Pravna i fizička lica koji proizvode, prenose i koriste izvore nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja, ne mogu da vrse ove delatnosti bez odobrenja Ministarstva.

4. Pravna i fizička lica iz stava 1, ovog člana obavezna su da u toku registracije u registar Ministarstva, predaju i rešenje iz stava 2, ovog člana.

Član 19

Pravna i fizička lica koji proizvode, prenose i koriste izvore jonizujućeg zračenja, održavaju predviđenu evidenciju za te izvore obavezni su da za svaku otpremu ,odnosno snadbavanje izvorima jonizujućeg zračenja informisu MSPP.

Član 20

1 Lica koja rade sa izvorima jonizujućeg zračenja, pacijenti i stanovništvo ne dopusta se biti izloženi zračenju iznad GV.

2. Rešenjem Ministarstva određuju se pravna lica koji ispunjavaju predviđene uslove za vršenje merenja i vrednovanje stepena izloženosti jonizujućem zračenju lica koji rade sa izvorima zagadjenja, pacijenata i stanovništva.

Član 21

Pravna lica iz člana 15. stav 3 ovog zakona vode predviđenu evidenciju o ozračenosti stanovništva, pacijenata i lica koja tokom rada su izložena jonizujućem zračenju a izveštaj za ovo ozračenje dostavljaju Ministarstvu.

Član 22

1. Pravna i fizička lica koji tokom rada sa izvorima jonizujućeg zračenja, uzrokuju kontaminaciju životne sredine iznad GV, obavezna su da na predviđen način sprovedu dekontaminaciju.

2. Pravna i fizička lica koji su uzrokovali kontaminaciju, odnosno sproveli dekontaminaciju dužni su da odmah izveste Ministarstvo.

3. Rešenjem autorizovanog organa određuju se pravna lica koji ispunjavaju predviđene uslove za vršenje dekontaminacije.

Član 23

Pravna i fizička lica koji proizvode , vrse prenos ili koriste izvore jonizujućeg zračenja dužni su da licima koji rade na mestima na kojima su izloženi jonizujućem zračenju da se osigura licna dozimetrička kontrola, da se snadbavaju licnom zastitnom opremom i da se upute na redovne zdravstvene kontrole, da se obezbedi potvrda o tačnosti tih sredstava kao i njihovog pravilnog korišćenja.

Član 24

1. Sa izvorima jonizujućeg zračenja mogu raditi lica koji imaju predviđenu profesionalnu spremu za obavljanje ove delatnosti kao i da ispunjavaju predviđene zrastvene uslove .

2. Lica iz stava 1 ovog člana stavljaju se pod zdravstveni nadzor i podvrgavaju se zdravstvenoj kontroli pre nego što se zaposle na mestima izvora jonizujućeg zračenja i tokom rada i prema potrebi, i posle prestanka rada sa izvorima jonizujućeg zračenja.

Član 25

1. Zabranjuje se rad sa izvorima jonizujućeg zračenja za:

1.1. licima mladim od osamnaest (18) godina, osim u toku profesionalnog usavršavanja;

1.2. ženama u toku održavanja trudnoće;

1.3. ženama dojiljama, ako rade na otvorenim izvorima jonizujućeg zračenja .

Član 26

Izvori jonizujućeg zračenja mogu se primeniti u medicini na predviđen način, ako lekar odgovarajuće specijalizacije, dokaze opravdanost njihove primene i dozvoli dijagnostičku i terapeutsku proceduru.

Član 27

Voda za piće, prehrambeni proizvodi, životinjska hrana i opšte stvari sire potrošnje, proizvodnja hrane, igračaka, licni nakit i kozmetika, ne mogu se koristiti ako sadrže radionukleide.

Član 28

1. Zabranjuje se monitoring i upotreba radioaktivnog gromobrana na teritoriji Kosova.

2. Radioaktivni gromobrani koji su montirani pre usvajanja ovog zakona, treba se demontirati pod nadzorom Inspektorata i službi za zaštitu od jonizujućeg zračenja .

3. Protiv požarni jonizujući aparati kojima je istekao radni vek mogu se demontirati samo od službi za zaštitu od jonizujućeg zračenja.

POGLAVLJE V UPRAVLJANJE RADIOAKTIVNIM OTPADOM

Član 29

1. Ministarstvo određuje način i uslove kako se radioaktivni otpad sakuplja, reciklira, čuva, evidentira i deponuje.

2. Zabranjuje se uvoz radioaktivnog otpada stranog prekla, njena obrada i deponovanje, na teritoriji Kosova..

3. Vlada Kosova stupanjem na snagu ovog zakona stvoriće mogućnosti za privremeno deponovanje radioaktivnog otpada u roku od dve (2) godine.

4. Vlada Kosova obezbedit će uslove za trajno deponovanje radioaktivnog otpada u roku od deset (10) godina posle stupanja na snagu ovog zakona .

5. Troškove obezbedjenja uslova za trajno deponovanje radioaktivnog otpada snosi operater.

POGLAVLJE VI
UVOZ, IZVOZ PRENOS I TRANZIT RADIOAKTIVNOG I NUKLEARNOG MATERIJALA

Član 30

1. Prenos izvora jonizujućeg zračenja izvan granica Kosova može se vršiti samo odobrenjem Vlade.
2. Za sprečavanje nedozvoljenog prenosa radioaktivnog materijala preko granica Kosova, na granicnim mestima postavljaju se monitori jonizujućeg zračenja.
3. Izvori jonizujućeg zračenja, mogu se uvoziti samo na graničnim prelazima na kojima je organizovan inspeksijski nadzor.
4. Uvoznik je dužan da na vreme obavesti, za pristizanje pošiljki sa jonizujućim zračenjem.
5. Organi carinske službe, mogu izvršiti carinsku kontrolu iz stava 3 ovog člana samo u skladu sa zakonom u snagu.
6. Izvori jonizujućeg zračenja koji se uvoze u slobodnim carinskim zonama ili na konsignacionim deponijama Kosova, i podvrgavaju se stavu 3. ovog člana.
7. Transport izvora jonizujućeg zračenja na teritoriji Kosova vrši se u saglasnosti sa Zakonom o transportu opasne robe i potpisanim međunarodnim sporazumima .

POGLAVLJE VII
USLOVI ZA LOKACIJU, GRADJENJE, PROBNI RAD, PROPUST NA POSLU, KORIŠĆENJE, NEOGRANICENI PRESTANAK RADA I DEKOMISIJU NUKLEARNIH OBJEKATA

Član 31

1. Prilikom utvrđivanja lokacije, gradjenja, probnog rada, propusta na poslu, korišćenje i trajnog prestanka rada nuklearnih objekata, za nuklearnu bezbednost, preduzimaju se sledece mere:
  - 1.1. određivanje predvidjenih uslova za lokaciju, gradjenje, probni rad, propust na poslu, korišćenje i trajni prestanak rada nuklearnog objekta;
  - 1.2. određivanje predvidjenih kriterijuma za vrednovanje bezbednosti nuklearnog objekta;
  - 1.3. određivanje predvidjenih uslova za cirkulaciju i korišćenje nuklearnog materijala;
  - 1.4. bezbednost i sprovođenje mera zaštite od jonizujućeg zračenja u nuklearnom objektu i zoni njegovog delovanja ;
  - 1.5. određivanje predvidjenih uslova koje trebaju ispuniti osobe koje rade na nuklearnom objektu;
  - 1.6. sakupljanje, evidentiranje, prerada, magacioniranje, deponovanje i istovar radioaktivnog otpada ;
  - 1.7. priprema i sprovođenje predvidjenih mera u slučaju nuklearnog incidenta ;
  - 1.8. fizicka bezbednost objekta i nuklearnog materijala.

Član 32
Gradjevinska dozvola

1. Nuklearni objekt može se izgraditi samo na lokaciji za koji je izradjen plan.

2. Nuklearni objekat ne može se izgraditi, pustiti na probni rad bez predhodnog odobrenja MSPP.

3. Gradjevinska dozvola iz stava 2. ovog člana može se dati ako Ministarstvo dokaže da su ispunjene sve mere nuklearne bezbednosti na osnovu pisanog izveštaja za nuklearnu bezbednost i druge predviđene dokumentacije.

4. Ministarstvo posebnim aktom utvrđuje uslove za izdavanje gradjevinske dozvole.

Član 33 **Izveštaj za nuklearnu bezbednost**

1. Izveštaj o nuklearnoj bezbednosti iz člana 29 ovog zakona sadrži informaciju o analizi:

1.1. mogućeg uticaja nuklearnog objekta na životnu sredinu i mogućeg vanrednog događaja na životnu sredinu tog objekta;

1.2. opis projekta nuklearnog objekta; informaciju za kvalitet postavljene opreme i gradjevinskog materijala i druge tehnicke dokumentacije za nuklearni objekt;

1.3. izrada plana intervencije u akcidentima i mere koje su neophodne za njihovo odstranjivanje ;

1.4. rešenje za deponovanje i bezbednost radioaktivnog otpada;

1.5. podaci za fizičku bezbednost nuklearnog objekta i drugu predviđenu dokumentaciju.

2. Izveštaj za nuklearnu bezbednost treba se upotpuniti u skladu sa izmenama koje se mogu javiti u projektu za vreme rada , probnog rada , propusta na poslu , koriscenja i trajnog prestanka rada na nuklearnom objektu.

Član 34 **Primena standarda i tehničkih normativa**

1. Nuklearni objekat se projektuje, izgrađuje, pusta u rad, koristi, održava, i trajno prekida rad prema standardima (Agencije Ujedinjenih Nacija o Nuklearnoj Energiji), tehničkim normativama i normi kvaliteta proizvodnje i usluga koji obezbeđuju predviđeni nuklearni objekat.

2. Materijali i oprema za izgradnju i održavanje nuklearnog objekta imajući u vidu kvalitet trebaju odgovarati predviđenim evropskim standardima i tehničkim normativama

Član 35 **Probni rad, puštanje u rad i korišćenje nuklearnog objekta**

Rad nuklearnog objekta treba se odvijati prema upustvima odeljenja idrugim tehničkim upustvima koja se tice svih odeljenja , za upotrebu i transport nuklearnog materijala , održavanje, i nadzor sistema, unutrašnjoj kontroli i način delovanja u incidentnim situacijama.

Član 36

1. Korisnik nuklearnog objekta dužan je da Ministarstvu podnese izveštaj o:

1.1. svakoj izmeni u pogonima, opremi i načinu rada, za koje su utvrdjeni kriterijumi;

1.2. kvaru na opremi i o nesrećama u nuklearnim objektima kao i o merama preduzetim za uklanjanje posledica nesreće;

1.3. greškama lica koja rukovode nuklearnim objektom;

1.4. prekoračenju utvrđenih normi aktivnosti, oslobađanje gasovitog ili tečnog radioaktivnog otpada ili devijacije od uslova utvrđenih za njihovo oslobađanje;

1.5. druge važne okolnosti za bezbednost nuklearnog objekta.

2. Korisnik iz stava 1 ovog člana dužan je da Ministarstvu dostavi redovan izveštaj o radu nuklearnog objekta, u rokovima i na način koji odredi Ministarstvo.

3. Korisnik nuklearnog objekta dužan je da na zahtev Ministarstva pruži svaku informaciju o preduzetim merama o nuklearnoj bezbednosti i svakoj drugoj aktivnosti u vezi sa sprovođenjem ovog zakona .

Član 37

Trajni prestanak rada i dekomisija nuklearnog objekta

1. Ako korisnik nuklearnog objekta namerava da definitivno prekine sa radom, dužan je da o tome predhodno obavesti Ministarstvo.

2. Korisnik nuklearnog objekta iz stava 1 ovog člana, dužan je da u roku koji odredi Ministarstvo, sprovede sanacione mere na lokaciji i objektu kao i životnoj sredini.

Član 38

Korisnik nuklearnog objekta može biti samo pravno lice.

Član 39

Evidencija i kontrola nuklearnog materijala

1. Korisnik nuklearnog objekta koji proizvodi , obradjuje , koristi ili deponuje nuklearni materijal, dužan je da vodi evidenciju predviđenu za taj materijal, prema zonama materijalnog bilansa u skladu sa međunarodnim sporazumom i podatke ove evidencije dostavi Ministarstvu

2. Agencija vodi evidenciju o nuklearnom materijalu za sve predviđene zone materijalnog bilansa i vrši kontrolu evidencije pravnih lica iz stava 1 ovog člana.

Član 40

1. Zabranjuje se korišćenje nuklearnog materijala za proizvodnju nuklearnog oružja i drugih eksplozivnih sredstva .

2. Zabranjuju se zahtevi za razvoj, proizvodnju i upotrebu nuklearnog oružja.

3. Korisnik nuklearnog objekta, treba omogućiti inspekcijsku kontrolu i saradnju sa predstavnicima Međunarodne Agencije za Nuklearnu Energiju (MANE), u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Član 41

1. Pravno lice koji koristi nuklearni objekt ili nuklearni materijal dužan je da organizuje , odnosno osigura fizicku zaštitu nuklearnog objekta , nuklearnog materijala i otpadnog radioaktivnog materijala.

2. Pravno lice iz stava 1. ovog člana donosi unutrašnji pravilnik o merama fizičke zaštite nuklearnog objekta, nuklearnog materijala i radioaktivnih otpadaka.

POGLAVLJE VIII AKTIVNOSTI U SLUČJEVIMA VANREDNOG STANJA

Član 42

1. Da bi zaštitili život, zdravlje ljudi i životnu sredinu u slučaju nuklearne nesreće Vlada Kosova izrađuje plan intervencije za vanredne slučajeve .

2. Planom iz stava 1 ovog člana, određuje se nivo intervencije za zaštitu građana, domaćih životinja, i poljoprivrednih kultura, od strane odgovornih lica za implementaciju ovih mera, određuje se način informisanja javnosti, kao i program periodične kontrole regulisanja delova plana ili plana u potpunosti.

3. Vanredno stanje koje ugrožava teritoriju Kosova objavljuje Vlada Kosova

4. Zaštita života i ljudskog zdravlja kao i životne sredine od jonizujućeg zračenja za vanredno stanje sprovodi se na osnovu predviđenih mera za sprećenje i odstranjivanje posledica prouzrokovane ovim stanjem .

5. Ako se utvrdi da postoji opasnost od radioaktivne kontaminacije teritorija susednih zemalja, Vlada Kosova obaveštava za tu opasnost nadležne organe tih zemalja i Medjunarodnu agenciju za nuklearnu energiju (MANE).

6. Za tražnje i primanje pomoći od druge države i Medjunarodne agencije za nuklearnu energiju i pružanje pomoći drugim državama u slučaju nuklearne nesreće i radioaktivne opasnosti odlučuje Vlada Kosova.

POGLAVLJE IX ODGOVORNOST ZA NUKLEARNE ŠTETE

Član 43

Korisnik nuklearnog objekta odgovara, u skladu sa ovim zakonom, za nuklearne štete uzrokovane nuklearnom nesrećom.

Član 44

Korisnik nuklearnog objekta odgovara za nuklearnu štetu u iznosu od četiri miliona (4.000.000) eura na dan plaćanja, za svaki nuklearnu nesreću.

Član 45

1. Korisnik nuklearnog objekta deponuje i održava bezbednost za pokriće svoje odgovornosti za nuklearnu štetu u iznosu od pedesethiljade (50.000) eura.

2. Ako sredstva iz stava 1 ovog člana nisu dovoljna za kompenzaciju nuklearne štete, izvori sredstava i način upotpunjavanja razlike sredstva za kompenzaciju nuklearne štete stvorene do vrednosti iz člana 44. ovog zakona, utvrdiće se posebnim zakonom kojim se uređuje ova problematika.

Član 46

Osiguranik ne sme prekinuti i anulirati osiguranje, ako u roku od od šest (6) meseci nije o tome pismeno obavestio korisnika nuklearnog objekta prije prestanka, odnosno anuliranja sigurnosti.

Član 47

1. Pravo na kompenzaciju nuklearne štete prestaje po završetku roka od deset (10) godina od dana nuklearne nesreće.

2. Ako je nuklearna šteta uzrokovana nuklearnim udarom u vezi sa nuklearnim materijalom, koji je za vreme nuklearnog udara ukraden, izgubljen ili ostavljen rok utvrđen u stavu 1 ovog člana uračunava se od dana nuklearne nesreće i važi za period od dvadeset (20) godina od dana krađe, gubitka ili ostavljanja nuklearnog materijala.

Član 48

Tužba za kompenzaciju nuklearne štete može se dostaviti u roku od tri (3) godine od dana kad je lice koje je pretrpelo materijalnu štetu doznalo da je oštećeno.

Član 49

1. Rešenje za kompenzaciju nuklearne štete donosi sud nadležan za mesto gde se nalazi nuklearni objekt.
2. Za nuklearnu štetu uzrokovanu u toku transporta nuklearnog materijala, proizvoda ili otpada, kompetentan je sud na mestu gde se dogodio nuklearni aksident.

POGLAVLJE X NADZOR I NADLEŽNOSTI

Član 50

1. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona vrši odgovarajući inspektorat kao i inspektorati Ministarstva zdravlja, Ministarstva rada i socijalnog osiguranja, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva transporta, MER, Ministarstva privrede i Ministarstva unutrašnjih poslova.

2. Za vršenje nadzora za realizaciju mera zaštite od jonizujućeg zračenja i nuklearne bezbednosti, inspektori imaju sedeća prava i obaveze:

2.1. da narede odstranjivanje manjkavosti u radu sa izvorima nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja i fizicku zaštitom nuklearnih objekata;

2.2. da prestanu raditi sa izvorima nejonizujućeg i jonizujućeg zračenja i dobiju dozvolu ili/ licencu za korišćenje ovih izvora, dok se ne ispune predviđeni uslovi;

2.3. da prestanu izgradnju, pustanje na rad i prekid rada nuklearnog objekta, ukoliko nisu ispunjene predviđene mere nuklearne bezbednosti;

2.4. da zabranjuju proizvodnju i korišćenje izvora jonizujućeg zračenja, dok se ne ispune predviđeni uslovi ;

2.5. da narede otklanjanje odredjenih manjkavosti i ispunjavanje predviđenih uslova od pravnih lica koje vrse merenje izlaganja jonizujućeg zračenja, sistematsko ispitivanje sadržaja radionukleida u životnoj sredini, odnosno dekontaminaciju životne sredine.

2.6. da narede ispunjavanje predviđenih uslova i odstranjivanje drugih manjkavosti za koje se utvrdi da mogu prouzrokovati štetne posledice na zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

3. Mere iz stava 1 ovog člana određuju se podzakonskim aktima donete od MSPP-a.

4. Protiv rešenja iz stava 2 ovog člana, može se podneti žalba MSPP .

5. U slučaju opasnosti po zdravlje i životnu sredinu, žalba ne obustavlja izvršenje rešenja.

Član 51

Pravna i fizicka lica koji proizvode, vrse promet i koriste izvore jonizujućeg zračenja, odnosno vrse studiranje sastava radionukleida u životnoj sredini, dekontaminaciju životne

sredine ili merenje izlaganja jonizujućem zračenju, dužni su da nspektoru omoguće vršenje nadzora, bez ometanja.

Član 52

1. Inspektori koji vrše poslove iz stav 1. člana 50 ovog zakona moraju imati određeni stepen stručne kvalifikacije iz oblasti inženjerske fizike, fizike i hemije.

2. Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim utvrđuje stručne nivoe o vršenju nadzora na osnovu člana 50 ovog zakona.

3. Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, inspektori koji vrše nadzor nad prometom izvora jonizujućeg zračenja preko državnih granica, trebaju imati adekvatnu profesionalno obrazovanje iz oblasti fizike, hemije, inženjersku fiziku i specijalista javnog zdravstva.

Član 53

1. Protiv odluke inspektora za životnu sredinu, nezadovoljna stranka može u roku od osam (8) dana, od dana primanja rešenja podneti žalbu Ministarstvu koje, u roku od trideset (30) dana od dana prijema žalbe, donosi odgovarajuće rešenje u vezi sa žalbom.

2. Žalba protiv rešenja inspektora životne sredine ne odlaže izvršenje ovog rešenja. Protiv rešenja Ministarstva donetog u vezi sa žalbom, nezadovoljna stranka ima pravo pokrenuti administrativni spor u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.

POGLAVLJE XI KAZNE NE ODREDBE

Član 54 Krivična dela

1. Svako ko sakuplja, preradjuje, deponuje ili stavlja radioaktivni materijal u suprotnosti sa predviđenim načinom i uslova, kazniče se za krivično delo kaznom zatvora od šest (6) meseci do pet (5) godina.

2. Svako ko uvozi, preradjuje, deponuje ili stavlja radioaktivni otpad stranog porekla na teritoriji Kosova kazniče se za krivično delo kaznom zatvora od šest (6) meseci do pet (5) godina.

Član 55 Prekršaji

1. Pravno lice za prekršaj kazniče se novčanom kaznom od dvehiljade (2.000) do dvadesehiljade (20.000) evra, ako:

1.1. za vreme rada sa izvorima jonizujućeg zračenja uzrokuje kontaminaciju životne sredine iznad GV ili ne izvrši dekontaminaciju na predviđen način, na vreme ne obavesti nadležni organ vlade (stav 1. člana 22. ovog zakona);

1.2. pusta u promet vodu za pice, prehrambene artikle, hranu za životinje i stvari opšte upotrebe koji sadrže radionukleide iznad GV (član 31. ovog zakona);

1.3. sakuplja, preradjuje, deponuje ili stavlja radioaktivni otpad, protivno odredbama ovoga zakona ,

1.4. deluje suprotno predviđenom načinu i predviđenim uslovima (stav 1. člana 25 ovog zakona);

1.5. uvozi radioaktivni otpad stranog prekla ili obradjuje, deponuje ili stavlja na teritoriji Kosova (stav 2. člana 29. ovog zakona);

1.6. ne organizuje ili ne sprovodi fizičku zaštitu nuklearnog objekta, nuklearnog materijala ili radioaktivnog otpada, ne donese opšti akt za mere fizičke zaštite nuklearnog objekta, nuklearnog materijala i radioaktivnog otpada (član 33. ovog zakona).

2. Za radove iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od pedeset (50) do dvesta (200) evra, odgovorno pravno lice.

Član 56

1. Novčanom kaznom od petsto (500) do pet hiljade (5000) evra, kazniće se korisnik nuklearnog objekta, ako na ime osiguranja za pokriće svoje odgovornosti za nuklearnu štetu nije deponovao iznos od stot hiljade (100,000) evra.

2. Za radove iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom od sto (100) do trista (300) eura kazniće se lice odgovorno za korišćenje nuklearnog postrojenja.

Član 57

1. Novčanom kaznom od petsto (500) do četiri hiljade (4000) evra kazniće se pravno lice ako :

1.1. ne vrši sistematsku analizu sastava radionukleida u životnoj sredini ili ne vrši stalno merenje absorbovane doze gama zračenja u vazduhu na predviđeni način i prema predviđenim uslovima;

1.2. ako ne ispunjava predviđene uslove za proizvodnju , promet i korišćenje izvora jonizujućeg zračenja, ili proizvodi, vrši nosenje i koristi izvore jonizujućeg zračenja pre nego dobije rešenje od Ministarstva ili ako ovo rešenje za vreme registracije ne dostavi nadležnom organu (član 18. ovog zakona);

1.3. zaposlenim osobama na mestima izlaganja jonizujućem zračenju, ne obezbeđuje dozimetrična kontrola, ne snabevaju sa stvarima lične zaštite, ne upućuje na redovne medicinske kontrole ili ne obezbeđuje potvrdu o ispravnosti uređaja i njihovo korišćenje (član 13. ovog zakona);

1.4. vrši prenos izvora jonizujućeg zračenja van granica Kosova bez dozvole nadležnog organa ili vrši prenos izvora jonizujućeg zračenja na granicnim zonama gde nije organizovan inspekcijski nadzor ili ne informise na vreme inspektora za pristizanje pošiljke izvora jonizujućeg zračenja na granicnoj zoni (član 30. ovog zakona);

1.5. ne sprovodi mere nuklearne bezbednosti, predviđene zakonom;

1.6. počinje gradnju , pusta na probni rad, ili pusta na rad ili zauvek prekine rad nuklearnog objekta bez dozvole nadležnog organa (član 31. ovog zakona);

1.7. za vršenje zaduženja ili poslova rukovodjenja u procesu proizvodnje na nuklearnom objektu ili na dužnostima i poslovima nadgledanja tog procesa odredi lica koja ne ispunjavaju predviđene uslove;

1.8. ne vrši sistematsku analizu prisutnosti radionukleida u životnoj sredini, u svojoj okolini, na adekvatan način i prema predviđenim uslovima;

1.9. u slučaju konačnog prekida korišćenja nuklearnog objekta ne informise nadležni vladin organ, ili tokom potpunog prestanka korišćenja objekta, u roku koji određuje nadležni organ ne sprovodi odgovarajuće mere na sanaciju lokacije, objekta ili okoline;

1.10. ne vodi predviđenu evidenciju prema zonama materijalnog bilansa za nuklearni materijal koje proizvodi , koristi ili deponuje ili podatke iz ove evidencije ne dostavi nadležnom organu, ne deluje prema izvršnoj odluci nadležnog organa kojim se određuje jedna od predviđenih mera;

1.11. inspektor ne omogući nesmetan rad za uvid u dokumentaciju kao i drugim potrebnim materijalima.

2. Za neizvršavanje radova iz stava 1 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od sto (100) do trista (300) evra i lice odgovorno pravnom licu.

Član 58

1. Novčanom kaznom od trista (300) do devetsto (900) evra kazniće se fizičko lice, a od hiljadu (1000) do trihiljade (3000) € pravno lice ako :

1.1. godišnji izveštaj za sistematsku analizu sastava radionukleida ne dostavi kompetentnom organu u predviđenom roku ili u slučaju vanrednog stanja ne informise Ministarstvo;

1.2. ne vodi predviđenu evidenciju, ne informise MSPP-a za izvore jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja, koje proizvodi, prenosi ili koristi, za svaki zahtev ili posiljku izvora jonizujućeg zračenja,

1.3. ne vrši merenje za procenu stepena izloženosti jonizujućem zračenju lica koji rade sa izvorima jonizujućeg zračenja, pacijenata i stanovništva ili ako tokom tog merenja ne vodi predviđenu evidenciju o zračenju stanovništva, pacijenata ili lica koje su za vreme rada izložene uticaju jonizujućeg zračenja ili ako izveštaj za zračenje ne dostavi nadležnom organu;

1.4. na mestu izloženosti jonizujućem zračenju zaposli ili održava na rad lice koje nema određenu stručnu kvalifikaciju ili ako ne ispunjava određene zdravstvene uslove za rad sa izvorima jonizujućeg zračenja .

1.5. lice koje radi sa izvorima jonizujućeg zračenja, ne uzima se pod zdravstveni nadzor .

1.6. prima na posao lice kojem je na osnovu ovog zakona, zabranjeno raditi sa izvorima jonizujućeg zračenja.

1.7. ne sprovodi na predviđeni način program mera i kontrolu kvaliteta zaštitnih mera od jonizujućeg zračenja.

Član 59

Novčanom kaznom od sto (100) do petsto (500) evra, kazniće se lice koje radi sa izvorima jonizujućeg zračenja ako se za vreme ovog posla ne podvrgava redovnoj kontroli u roku predviđenu ovim zakonom ili ako ne upotrebljava licnu opremu ili druga zaštitna sredstva za zaštitu od jonizujućeg zračenja.

POGLAVLJE XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 60

Ministarstvo preko inspektorata, vrši nadzor i obavezuje korisnike neukleranih objekata i korisnike drugih izvora jonizujućeg zračenja da obezbede uslove za smeštaj i skladištenje radioaktivnih otpadaka u roku od dve (2) godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 61

Izvori jonizujućeg zračenja od radioaktivnog gromobrana trebaju se odstraniti u roku od dve (2) godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 62

Ministarstvo će, u roku od osamnaest (18) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti potrebna podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona.

Član 63

Pravna i fizička lica koja se bave proizvodnjom, prometom i korišćenjem izvora jonizujućeg zračenja ili vrse druge poslove u vezi sa zaštitom od jonizujućeg zračenja, dužni su da usklade posao sa odredbama ovog zakona u roku od osamnaest (18) meseci od dana stupanja na snagu .

Član 64
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03 L-104
11. februar 2010.

Proglašeno dekretom Br. DL-010-2010, dana 02.03.2010, od Predsednika Republike Kosovo,
Dr.Fatmir Sejdiu.